

Wet werk en bijstand

Zo snel mogelijk weer aan het werk



Wet werk en bijstand

Iedere Nederlander moet zelf in zijn levensonderhoud voorzien. Lukt u dat niet én zijn er geen andere voorzieningen, dan helpt de gemeente u te zoeken naar werk. Totdat u werk gevonden hebt, krijgt u een bijstandsuitkering. Dit staat in de Wet werk en bijstand (WWB).

U vraagt een bijstandsuitkering aan bij het Centrum voor werk en inkomen (CWI) in uw gemeente. Daar wordt eerst bekeken of u direct aan het werk kunt. Het CWI stuurt de aanvraag door naar de gemeente. De Sociale Dienst of de afdeling Sociale Zaken van de gemeente beoordeelt na uiterlijk 8 weken of u recht hebt op bijstand. U ontvangt een beschikking waarin staat hoe hoog uw uitkering is, wat er van u wordt verwacht bij het vinden van werk en welke ondersteuning u daarbij eventueel krijgt.

Wanneer hebt u recht op bijstand?

Een bijstandsuitkering kunt u aanvragen als u in Nederland woont, niet genoeg inkomen of vermogen hebt om in uw levensonderhoud te voorzien en ook niet in aanmerking komt voor een andere uitkering.

Maar u hebt geen recht als u bijvoorbeeld:

- niet rechtmatig in Nederland verblijft
 - jonger bent dan 18 jaar
 - gedetineerd bent in een inrichting
 - langere tijd in het buitenland bent voor bijvoorbeeld vakantie (als u jonger bent dan 65 ligt de grens op vier weken per jaar, voor 65+ ligt de grens op dertien weken)
 - een uitkering krijgt als kunstenaar (of uw partner)
 - vermogen hebt dat meer waard is dan een bepaald bedrag.
- Onder vermogen valt bijvoorbeeld spaargeld of een eigen huis. Voor gezinnen geldt een grens van € 10.490,00, voor alleenstaanden € 5.245,00. Voor mensen die een bijstandsuitkering ontvangen en een eigen huis bewonen, geldt een extra vrijlating van maximaal € 44.300,00. Deze bedragen worden elk half jaar bijgesteld. . De actuele bedragen vindt u op www.szw.nl.

Welke verplichtingen hebt u als u een uitkering krijgt?

Krijgt u bijstand, dan moet u aan een aantal verplichtingen voldoen. U moet:

- als werkzoekende ingeschreven staan bij het CWI;
- laten zien dat u uw best doet om zelf in uw levensonderhoud te voorzien; dit geldt ook voor uw partner of echtgenoot;
- zich kunnen identificeren;
- solliciteren; dat geldt ook voor mensen die ouder zijn dan 57,5 jaar en voor alleenstaande ouders;
- meewerken aan de ondersteuning die de gemeente u biedt om werk te vinden;
- ook meewerken aan alle andere zaken die te maken hebben met de uitvoering van de wet; zo moet u bijvoorbeeld huisbezoek toestaan of psychologisch en medisch onderzoek;
- de gemeente van de juiste informatie voorzien (bijvoorbeeld dat u samenwoont, alimentatie krijgt of vermogen hebt).

Hoe kan de gemeente u helpen bij het vinden van werk?

De gemeente kan u helpen bij het vinden van werk. U bent verplicht mee te werken. Zij kan dat op verschillende manieren doen, bijvoorbeeld met:

- een sollicitatiecursus
- een opleiding
- een taalcursus
- een werkervaringsplaats
- gesubsidieerd werk
- sociale activiteiten
- vrijwilligerswerk.

Iedere gemeente mag zelf weten hoe zij mensen met een uitkering helpt bij het vinden van werk. Dit is vastgelegd in een zogenaamde re-integratieverordening. U kunt de verordening bij uw gemeente opvragen.

Naar welke banen moet u solliciteren?

U bent verplicht te solliciteren naar alle soorten normaal geaccepteerd werk. Dus ook werk dat niet aansluit bij uw opleiding en werkervaring.

Wanneer hebt u tijdelijk geen sollicitatieplicht?

Soms hoeft u niet te solliciteren. Het kan bijvoorbeeld zijn dat u tijdelijk niet kunt werken omdat u een ernstig ziek familielid verzorgt of zelf ziek bent. De gemeente kan u dan ontheffen van de plicht om te solliciteren. Ook mag de gemeente bijvoorbeeld iemand van 57,5 jaar en ouder vrijstellen als het voor hem onmogelijk is om een baan te vinden. Voor alleenstaande ouders moet de gemeente nagaan of er goede kinderopvang is zodat zij in staat zijn te werken. Eventueel kan de gemeente dat voor u regelen. Als er een dringende reden is mag de gemeente u als alleenstaande ouder ook tijdelijk vrijstellen van de sollicitatieplicht.

Hoe hoog is uw uitkering?

De bedragen voor de bijstandsuitkering zijn landelijk vastgelegd. De hoogte van de uitkering is afgeleid van het netto minimumloon. Het *normbedrag* hangt af van de groep waar u bij hoort. De actuele bedragen vindt u op www.szw.nl.

Gehuwd of samenwonend, tussen 21 en 65 jaar oud	100% van het minimumloon (samen)
Alleenstaande ouder tussen 21 en 65 jaar	70% van het minimumloon
Alleenstaande tussen 21 en 65 jaar	50% van het minimumloon
65 jaar of ouder	Uitkering is gelijk aan de netto AOW
18, 19 of 20 jaar	Uitkering is afgeleid van de kinderbijslag

Een bijstandsuitkering is altijd een aanvulling op uw inkomsten en wordt berekend door de gemeente. Uw inkomsten worden aangevuld tot aan het *normbedrag*. Wat valt er onder inkomsten?

- *Inkomsten uit arbeid*, zoals loon, of *inkomsten in verband met arbeid* zoals een WW-uitkering.
Soms wordt een deel van uw loon voor een tijdelijke baan niet meegeteld als inkomsten. Dat mag gedurende zes maanden voor 25 procent van het inkomen tot maximaal € 177. De gemeente moet wel vinden dat deze baan u helpt om weer volledig aan het werk te komen.
- Heffingskortingen van de belastingdienst
Deze worden als inkomsten meegeteld. Alleen de kinderkorting en jonggehandicaptenkorting tellen niet mee. Bent u een alleenstaande ouder en is uw jongste kind jonger dan vijf jaar dan tellen ook de aanvullende alleenstaande ouderkorting en de combinatiekortingen niet mee als inkomsten.
- Inkomsten van een van uw gezinsleden
Deze tellen voor de bijstand mee als inkomsten. Dit geldt niet voor *inkomsten uit arbeid* van kinderen tot 18 jaar.

- Alimentatie
Deze telt mee als inkomsten.

Bent u 18, 19 of 20 jaar? Dan hebt u geen recht op een volledige uitkering. De uitkering is dan afgeleid van de kinderbijslag. Als u meer kosten hebt, zijn uw ouders daarvoor verantwoordelijk. Soms kunt u bijzondere bijstand krijgen als aanvulling.

Voorschot

Indien u bij uw gemeente bijstand aanvraagt heeft u recht op een voorschot van minimaal 90 procent van de bijstandsuitkering. Het voorschot moet binnen vier weken na de aanvraag worden uitbetaald en wordt iedere vier weken herhaald totdat de uitkering ingaat.

Bijstand in natura

Gemeenten mogen bijstand in natura geven aan mensen die zelf slecht in staat zijn hun geld te beheren. Het kan zijn dat u dan uw uitkering of een deel daarvan niet direct in handen krijgt. De gemeente betaalt dan bijvoorbeeld rechtstreeks uw premie voor uw ziektekostenverzekering, uw huur of uw elektriciteitsrekening.

Mag de gemeente de uitkering verhogen of verlagen?

De gemeente mag uw uitkering hoger of lager vaststellen dan het landelijk vastgestelde bedrag. De regels die hiervoor gelden staan in de zogenaamde toeslagenverordening van uw gemeente. Hierin staat voor welke groepen mensen de uitkering hoger of lager is en welke voorwaarden daarbij gelden.

Als u alleenstaand bent, met of zonder kinderen, dan kunt u een toeslag krijgen van maximaal 20 procent van het minimumloon als u de woonkosten niet met anderen kunt delen.

De gemeente kan het uitkeringsbedrag verlagen voor:

- schoolverlaters
- mensen van 21 en 22 jaar
- samenwonenden die de woonkosten met een ander kunnen delen, bijvoorbeeld een kind van boven de 18, een onderhuurder of ouders met een eigen inkomen.

Bijzondere bijstand

Gemeenten mogen in sommige gevallen extra geld uitkeren voor bijzondere kosten. Door omstandigheden kunt u onverwacht hoge kosten hebben, die u niet kunt betalen van uw uitkering. U kunt daarbij denken aan extra stookkosten, een bril of gebitsprothese. U kunt dan een beroep doen op de bijzondere bijstand.

Langdurigheidstoeslag

Mogelijk hebt u ook recht op een langdurigheidstoeslag. Deze kunt u krijgen als u al lange tijd leeft van een bijstandsuitkering of een inkomen op bijstandsniveau. U moet dan aan de volgende voorwaarden voldoen:

- U moet ouder zijn dan 23 en jonger dan 65 jaar.
- U hebt in die vijf jaar geen geld verdiend met werk of inkomsten in verband met arbeid gehad zoals een WW-uitkering. Als u met werk in een korte periode een klein bedrag hebt verdiend, kunt u toch recht hebben op de toeslag. De gemeente beslist hierover.
- U hebt in die vijf jaar geen geld verdiend met werk of *inkomsten in verband met arbeid* gehad zoals een WW-uitkering.
- Het moet duidelijk zijn dat u uw best hebt gedaan om werk te krijgen.

Wanneer moet u de gemeente geld terugbetalen?

Als u onterecht een uitkering hebt ontvangen of teveel, kan de gemeente het geld van u terugvragen, ofwel *terugvorderen*. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als u:

- bijstand kreeg door een vergissing, waarbij u had kunnen weten dat er een fout was gemaakt;
- als blijkt dat u geen recht heeft op bijstand maar wel een voorschot hebt gehad of als blijkt dat het voorschot te hoog was;
- later alsnog inkomsten ontving over de bijstandsperiode;
- onjuiste of onvolledige informatie hebt gegeven aan de gemeente.

De gemeente kan (een deel van) het geld ook van andere mensen opeisen. Dat heet *verhalen*. Meestal gaat het om ouders, (ex-)echtgenoot of partner die verplicht zijn een gezinslid te onderhouden.

Wat gebeurt er bij fraude?

U pleegt fraude als u de gemeente niet goed informeert bij het aanvragen van een uitkering of bij wijzigingen in uw situatie als uitkeringsgerechtigde. Bijvoorbeeld als u niet meldt dat u gaat samenwonen of dat u voor halve dagen bent gaan werken.

De gemeente bepaalt zelf welke regels zij hanteert voor de bestrijding van fraude.

Als na onderzoek bewezen is dat er sprake is van fraude, heeft dat gevolgen. Afhankelijk van de ernst van de fraude kunnen die bestaan uit:

- verlaging of beëindiging van de uitkering. De gemeente bepaalt met welk bedrag de uitkering wordt verlaagd en is verplicht dit besluit binnen uiterlijk drie maanden opnieuw te beoordelen;
- terugvordering van het bedrag waar u geen recht op hebt.

Is het fraudebedrag € 6000 of hoger dan is de gemeente verplicht om aangifte te doen bij de politie en wordt een proces-verbaal opge maakt door de Officier van Justitie.

Hoe kunt u bezwaar aantekenen of in beroep gaan?

U hebt altijd het recht om bezwaar te maken als u het niet eens bent met een besluit van de gemeente. Bezwaar maken kan ook als u vindt dat u te lang op een beslissing moet wachten.

U moet uw bezwaar indienen bij het college van burgemeester en wethouders (B&W) van uw gemeente. U moet dit schriftelijk doen en binnen zes weken na ontvangst van het besluit. U hoeft hiervoor geen advocaat in te schakelen.

Als u het niet eens bent met de uitkomst van het bezwaar, kunt u binnen zes weken bij de rechtbank in beroep gaan. Een advocaat is hiervoor niet nodig. Tegen de beslissing van de rechtbank kunt u weer in beroep gaan bij de Centrale Raad van Beroep.

Meer informatie

Deze brochure informeert u op hoofdlijnen over de WWB. Gemeenten voeren deze wet uit. Vragen over uw persoonlijke situatie of de regels die in uw gemeente gelden, kunt u stellen aan de sociale dienst of het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI). Kijk op www.cwinet.nl voor een CWI-vestiging bij u in de buurt.

Hebt u naar aanleiding van deze brochure nog vragen of wilt u meer exemplaren bestellen, dan kunt u contact opnemen met de Postbus 51 infolijn: 0800-8051 (gratis) of kijken op www.postbus51.nl

Meer informatie over de Wet werk en bijstand vindt u ook op de website van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid: www.szw.nl.



Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Bestelnummer 312

Januari 2007

Gewijzigde herdruk / 02
Gratis uitgave